

SVEDALA KOMMUN

Svedala kommuns
Författningssamling

Plan för kultur, kulturskola, bibliotek och fritid 2019-2024

Antagen av kommunfullmäktige 2020-02-26 § 12 & 13.
Reviderad av kommunfullmäktige 2024-02-14 § 16.

Gäller från:
2024-02-14

Plan för kultur, kulturskola, Bibliotek och fritid 2019-2024 är ett kommunövergripande dokument som ger uttryck för kultur- och fritidsnämndens samlade ambitioner och syn på verksamhetsområdets utveckling. Planen är också avsedd att vara ett stöd i det framtida arbetet för såväl förtroendevalda som anställda i kommunen.

Plan för kultur, kulturskola, bibliotek och fritid 2019–2024

SVEDALA KOMMUN

INLEDNING

Svedala är en expansiv kommun med en relativt låg medelålder bland medborgarna. Som förortskommun finns såväl närheten till storstadens utbud som tillgången till stora naturresurser för rekreation och friluftsliv. I Svedala finns också unika kulturhistoriska värden att förvalta. Vid sidan av en väl fungerande skola och god omsorg om barn och äldre är tillgången till en meningsfull fritid en viktig del i en upplevd livskvalitet för kommunens innevånare. En kommuns attraktionskraft påverkas i hög grad av tillgången till kultur- och fritidsverksamhet. Detta gäller inte bara för alla som redan bor i kommunen utan i lika hög grad för tänkta nyinflyttade och för företag som väljer bland orter vid nyetablering och lokalisering.

Föreliggande plan för kultur, kulturskola, bibliotek och fritid är ett kommunövergripande dokument som ger uttryck för kulturnämndens samlade ambitioner och syn på verksamhetsområdets utveckling de närmaste åren. Planen är också avsedd att vara ett stöd i det framtida arbetet för såväl förtroendevalda som anställda i kommunen.

I arbetet med detta dokument har flera intressenter varit delaktiga. Förutom förtroendevalda och anställda inom olika delar av kommunens verksamhet har även föreningslivet deltagit.

Kommunens värdegrund

Under 2013 togs ett politiskt beslut om gemensamma värdeord som ska utgöra grunden för kommunens arbete. Värdeorden beskriver vad Svedala kommun står för och kan erbjuda och är vägledande när verksamheten styrs.

Hållbarhet: I Svedala kommun finns förutsättningar för ett gott liv, oavsett ålder. Därför är det viktigt för oss att förvalta och ta ansvar för våra verksamheter men också för naturen, kulturen och miljön. Naturen möjliggör upplevelser för medborgarna på fritiden och i vår verksamhet. Vi använder våra resurser klokt, i det stora och i det lilla, för att nå långsiktig hållbarhet för våra medborgare och medarbetare.

Öppenhet: Vi skapar värde för våra medborgare, medarbetare, politiker och för samhället genom att öppet presentera förslag till utveckling. Med god kommunikation internt bygger vi ett starkt Svedala kommun. Att vara öppna skapar förtroende. Svedala kommun vill vara en öppen, kommunikativ och tillgänglig organisation. Hos oss ska den som behöver information ha flera möjliga kanaler att välja mellan. I kontakterna med oss ska man känna sig respektfullt bemött vad frågan än gäller.

Engagemang: I Svedala kommun tar alla ansvar för att genom ett gott samarbete se till medborgarens och verksamhetens bästa. Vi samarbetar och delar med oss till varandra av vår kunskap för att leverera så hög service som möjligt. Resultatet ger en hög kvalitet till medborgaren och verksamheterna. Vi tar oss an vårt arbete med entusiasm, lust och vilja att göra det där lilla extra. Att vilja mycket och satsa hela vägen, även när det dyker upp motstånd, är det engagemang som krävs för att kunna vända ett problem till en möjlighet.

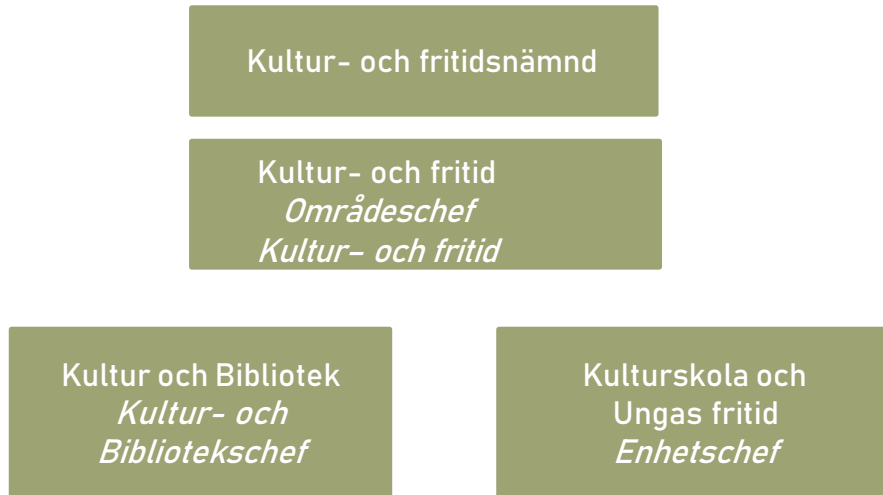
Mod: Vi vet att nya vägar och idéer bidrar till framgång. Därför värdesätter vi varandras förslag och tar vara på nya arbetssätt. Om den nya idén måste omprövas, tas lärdomen till vara på ett positivt sätt. När vi och våra medborgare lyckas känner vi stolthet – vi vågar tänka nytt. Genom att sätta höga mål skapar vi förutsättningar för verksamheter av högsta klass.

Kultur- och fritidsnämndens mål

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2019-05-08 gemensamma mål för nämnden och som gäller för verksamheten fram till och med 2023.

- Kultur- och fritidsverksamhet ska ha en tydlig bildningsansats där barn och unga prioriteras
- Kultur- och fritidsverksamhet ska präglas av lyhördhet för medborgarnas behov och önskemål för att stärka kommunens varumärke
- Kultur- och fritid ska arbeta för att fler besöker eller deltar i den verksamhet som erbjuds
- Kultur- och fritid ska arbeta med ett systematiskt kvalitetsarbete som ger förutsättningar för att utvärdera och omvärdera
- Kultur- och fritid ska sprida kunskap om kulturella och kreativa näringar

Organisation 2024

Kultur- och fritidsnämnden

Enligt kommunallagen ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnderna ska verka för att samråd sker med dem som utnyttjar deras tjänster.

Enligt Svedala kommuns 4:26 Författningssamling ska kultur- och fritidsnämnden stödja, främja och samordna kommunens kulturliv samt den organiserade fritidsverksamheten för unga i kommunen. Kultur- och fritidsnämnden är huvudman för kommunens bibliotek.

Kultur- och fritidsnämnden ska samordna och utveckla ungdomsfrågorna inom kommunen för att öka unga personers inflytande och delaktighet. Liksom övriga nämnder i kommunen, ansvarar kultur- och fritidsnämnden för att det ungdomspolitiska programmet levandegörs i genomförandet av verksamheten och i inflytandet över den.

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för bevarande av kulturmiljöer och kulturminnen, förvalta för kommunens kulturella verksamhet donerad egendom såsom samlingar och konstverk.

Kultur- och fritidsnämnden ska ansvara, samordna, och utveckla de frågor som berör fritidsinriktad verksamhet för pensionärs- och handikapporganisationer inom kommunen med avseende på dessas föreningsverksamhet där fritidsmomentet är det dominerande.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar också för ärenden rörande lotterilagen.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar inom sitt område för att i genomförandet arbeta med ett delaktighets- och samordningsperspektiv, så att trygghet, stimulans och egenaktivitet/ entreprenörskap kan prägla kommunens vardagliga kultur- och fritidsliv.

Vidare ansvarar kultur- och fritidsnämnden för

- att upprätta, genomföra och följa upp kultur-, biblioteks-, och fritidsplan
- att upprätta och följa upp riktlinjer för bidrag till studieförbund och föreningar, inom ramen för av kommunfullmäktige beviljade anslag och fastställda normer
- att fördela bidrag till studieförbund, föreningar, samt föreningar för barn och unga
- att mötesplatserna för unga motsvarar uppställda mål
- uppföljning och revidering av ungdomspolitiskt program
- fastställande av taxor och hyror för kultur- och fritids bopningsbara lokaler
- att uthyrning av fritidsanläggningar och samlingslokaler genomförs på ett för användaren, funktionellt och säkert sätt
- beslut om kulturpris, kulturstipendium, idrottspris samt pris för årets ledare för barn och unga
- stödjande av lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet samt verka för bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt eller estetiskt värde
- besluta om bidrag till pensionärs- och handikappföreningar där fritidsmomentet är det dominerande

Ansvar och rapporteringsskyldighet

Kultur- och fritidsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat samt de föreskrifter som finns i lag eller förordning samt bestämmelser i författningssamlingen.

Kultur- och fritidsnämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar inom sitt verksamhetsområde för att avge yttranden och remisser som ankommer på nämnden, information om sin verksamhet, regelreformer och regelförenkling samt för utformning av mål, riktlinjer och ramar för sin verksamhet med utgångspunkt från kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämnden ansvarar också för att lägga fram förslag till budget.

Kultur- och fritid

Områdeschef Kultur och fritid ansvarar för verkställighet av övergripande strategiskt mål och verksamhetsmål.

Strategiskt arbete

I det strategiska arbetet ingår att skapa ett mervärde för medborgaren genom att tillhandahålla tjänster och service för att möta deras behov och intressen. För detta krävs att verksamheten utåt präglas av en kultur som ger medborgaren ett gott bemötande, och inåt verksamheterna, ett förhållningssätt som premierar lyhördhet, flexibilitet och lärande. Det strategiska arbetet ska syfta till att Svedala kommun ska vara en trygg, attraktiv och framsynt aktör som möter medborgarens behov och intressen.

I det strategiska arbetet ingår att garantera ett informationsflöde till och från den underliggande och överliggande nivån i organisationen, samt att sprida kunskap om den verksamhet som erbjuds, till och inte minst från medborgarna. Vidare ingår att se till att rätt kompetens finns för att möta nämndens uppdrag och att skapa en organisation och rutiner som bidrar till måluppfyllelse. Det ingår också att skapa en lärande organisation med främjande ansats som präglas av samordning, transparens, lyhördhet och flexibilitet.

Detta arbete kräver omvärldsbevakning, dels för att möta dagens och morgondagens medborgarbehov, dels för att kunna erbjuda en verksamhet byggd på forskning och beprövad erfarenhet. Arbetet förutsätter en bred samverkan, ett lärande inom hela Svedala kommuns organisation och dokumentation av pågående processer.

Målen - definition och reflektioner

Kultur, kulturskola, bibliotek och fritid har ett rikt och mångsidigt utbud av tjänster och service som utgör en viktig och positiv del av människors liv. Medborgarnas behov och önskemål ska därför styra utbudet.

Verksamheten bidrar till att stärka kommunens varumärke genom att det medborgerliga engagemang som alstras genom det rika och mångsidiga utbudet synliggörs via flera olika kanaler både inom och utanför kommunen. Härigenom kan verksamheten bidra till att medborgarna upptäcker nya möjligheter till aktivitet som leder till en rikare och bildande fritid. Det kan ha positiv inverkan både på inflyttning och gagna kommunens näringsliv. Kommunens varumärke stärks genom lättillgängliga, moderna och funktionella lokaler, vilka är anpassade till den verksamhet som bedrivs där. Attraktionskraften stärks ytterligare genom att engagerad och kompetent personal möter medborgarna via utbudet.

Verksamheten har en tydlig bildningsansats som bygger på variation mellan tolkningar som grund för utveckling, lärande och förändring. Det är just dessa skillnader i människors perspektiv och erfarenhet i relation till meningsskapande som är berikande och bidrar till att kunskapsformerna fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet praktiseras.

Bildningsansatsen tar sin utgångspunkt i medborgarnas intressen och behov och innebär att medborgarna bildar sig själva och varandra med stöd av kommunen.

Medborgarna ges möjlighet att utöva aktiviteter av hög kvalitet, i samspel

med andra och upplevelse av livskvalitet. Verksamheterna bidrar till möjlighet för medborgarna att utnyttja sina demokratiska rättigheter i samhället, genom att erbjuda aktiviteter som bidrar till kritiskt tänkande och möjlighet att utöva inflytande. Genom nya initiativ från medborgarna och dialog med medborgaren utvecklas verksamheterna och erbjuder fördjupad kunskap inom olika områden.

Verksamheten har ett *inkluderande förhållningssätt* genom att den stödjer medborgarens aktivitet och ger förutsättning för en rik, bred och bildande fritid. Aktiviteter finns för alla åldrar och för olika grupper, vilket gör att en stor del av medborgarna kan inkluderas i samhällslivet. Personalen är utbildad vad gäller värderingsfrågor och diskriminering för att kunna välkomna mångfald och olikheter.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med *dialog och delaktighet* i olika forum, både med medborgare och med samarbetspartners. Delaktighet skapas genom möjlighet att lämna synpunkter, genom formella råd där medborgare deltar och genom medborgares delaktighet i processer från planering till aktivitet.

Formella forum utgörs av föreningsråd, ungdomsråd och ungdomsparlament. Medborgare kan lämna in Idé Svedala-förslag som behandlas i kommunfullmäktige eller via kommunens synpunktssystem på hemsidan eller direkt till Kultur- och fritids personal.

Prioriteringar och strategier

För att kunna styra verksamheten mot målen och skapa en resurseffektiv verksamhet krävs ett utvecklingsinriktat arbete som innehåller följande strategier;

- Verksamhetsutveckling för att skapa en kultur för bemötande som leder till tillgänglighet, inkludering och attraktionskraft.
- Kompetens- och professionsutveckling i förhållande till de önskemål och behov som uppstår via medborgarna.
- Ökad samverkan både inom och mellan kommunens olika verksamheter samt andra aktörer för att skapa synergieffekter, sprida kunskap och idéer samt stärka professionens kapacitet och kunskap för att kunna hantera djupgående processer i förhållande till medborgerliga behov.
- Förtydligande av professionens betydelse och verksamhetens utbud för att attrahera en bredare del av medborgarna, öka tillgängligheten och att stärka kommunens attraktionskraft och profil.
- Utformande av lokaler som ger förutsättningar för att målen uppnås.
- Systematisk kartläggning och analys av den pågående verksamheter och medborgardialogen för att utifrån strategiska bedömningar kunna fatta beslut och prioritera rätt.
- Systematisk information och spridning av den kunskap om verksamheten och dess innehåll som erhålls i kvalitetsarbetet.

Svedala kommuns Biblioteksplan 2019-2024

Enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Den biblioteksverksamhet som kommunen bedriver som huvudman ska ingå och för Svedala är det folkbibliotek och skolbibliotek. Folkbiblioteken lyder under bibliotekslagen och skolbiblioteken under skollagen. Andra styrdokument är internationella, nationella, regionala och lokala riktlinjer som finns som bilaga till den här planen.

Svedala

Svedala kommun växer i snabb takt. Fram till 2035 visar prognoserna på en befolkningsökning med nästan 20 %. Många som flyttar in är unga familjer med barn men även pensionärer står för en stor ökning. Allteftersom kommunen växer och antal kommuninvånare blir fler ökar kraven på en biblioteksverksamhet som utvecklas i samklang med både lokalsamhället och omvärlden.

Biblioteken i Svedala ska verka för en sammanhållen kommun med likvärdig tillgång till biblioteksservice. Användardialog och samverkan är centralt för bibliotekets arbete med bildning och lärande. Det är en förutsättning både för ett livslångt lärande och för att bygga gemenskap och relationer i lokalsamhället. Biblioteken spelar en stor roll för utvecklingen av den attraktiva kommunen.

Biblioteksverksamheten i Svedala är djupt förankrad i det demokratiska uppdraget och samtidigt i ständig förändring. Biblioteken arbetar aktivt för att vara lyhörda, angelägna mötesplatser, väl synliga i lokalsamhället. Ambitionen är att både väcka och stötta invånarnas vilja till engagemang, bildning, inflytande och delaktighet. För att uppnå detta präglas verksamheten av Svedala kommuns värdeord hållbarhet, öppenhet, engagemang och mod.

Biblioteket verkar för att nå utanför bibliotekslokalerna genom relationsbyggande och samverkan med lokalsamhället. Biblioteksverksamheten ska inte vara bunden till biblioteksrummet utan tar sig an det demokratiska uppdraget även på andra arenor. För att nå fler och säkra verksamhetens relevans i framtiden arbetar biblioteket aktivt för att öka deltagandet från en bredare målgrupp.

Demokratiskt uppdrag

Grunden i en demokrati är att fritt kunna ta del av information, kultur och den aktuella samhällsdebatten. Detta är en förutsättning för att kunna bilda sig en egen uppfattning om olika synsätt, berättelser och frågor. På samma sätt är läsning, språk, fantasi och kritiskt tänkande inte bara vägar till lärande utan också till en plats i samhället, en hållbar framtid och ett

självständigt liv. Tillgång till information och möjligheter till lärande ska därför finnas för alla invånare oavsett språkkunskaper, ekonomiska förutsättningar, utbildning, funktionsvariation eller förmåga att fysiskt ta sig till biblioteket. Biblioteket ska vara ett fönster mot lokalsamhället och omvärlden som öppnar upp för nya intryck och berättelser.

Mediesamlingarna ska vara relevanta och uppdaterade och innehållet ska baseras på såväl bibliotekarieprofessionens urval som inköpsförslag från medborgarna. Regelbunden gallring bidrar till samlingarnas aktualitet och tillgänglighet. För att skapa en hållbar och transparent hantering i både inköps- och gallringsarbetet, utgår personalen från bibliotekets riktlinjer för mediehantering.

Ett tillgängligt kulturarv på biblioteket är en demokratisk rättighet och ett sätt att vidga samlingarna och få in dåtid, samtid och framtid i en lokalt förankrad kontext. Kulturarvet ska vara tillgängligt för alla invånare oavsett förkunskaper, ursprung eller ålder. Genom att synliggöra den lokala historien i den localsamling som finns arbetar biblioteket också för att uppmuntra invånarna att närma sig kulturarvet och sina rötter.

Lärande sker på många olika sätt och ett vidgat bildningsbegrepp är ett led i bibliotekets arbete med att bli relevanta för alla Svedalabor. Förutom mediesamlingen ska därför olika vägar till kunskap erbjudas såsom programverksamhet, handledning, digitalt utbud, labbmöjligheter och kreativt skapande. Att en del av detta erbjuds på nya arenor, utanför det traditionella biblioteksrummet, är även det en förutsättning för bibliotekets relevans.

Verksamhetens tre delar

Biblioteken i Svedala vill bredda deltagandet och vara angelägna för fler. Vi är därför lyhörda för invånarnas olika behov och önskemål och för att möta dessa består verksamheten av tre likvärdiga delar; en fysisk, en digital och en rörlig.

Fysiska biblioteket

Det fysiska biblioteket är en av få platser i samhället som är öppen för alla människor. Biblioteket är en plats och en miljö där det sker väntade och oväntade möten, kunskapsutbyten och delaktighet utan kostnad eller krav på motprestation.

Biblioteksrummet är också en viktig och trygg plats för relationsbyggande, inspiration, läsning, upplevelser och personlig service. Här tar ingen plats på någon annans bekostnad. Under bemannade tider erbjuder personalen professionell och personlig vägledning och genom meröppet förändras servicen till att besökaren fritt väljer tillgången till det fysiska biblioteket. Under 2021 ökar tillgängligheten ytterligare i och med öppnandet av Svedalas nya bibliotek. Då är alla tre folkbibliotek i kommunen meröppna och nya lokaler bidrar positivt till en utveckling av hela verksamheten.

Genom meröppet och flexibla lokaler främjas dessutom bibliotekets uppdrag om delaktighet och inkludering.

Digitala biblioteket

Det digitala biblioteket är tillgängligt dygnet alla timmar året om och kan nås från publika datorer i biblioteket, hemifrån, utomlands eller på språng i olika mobila enheter. I det digitala biblioteksrummet kan låntagare använda e-tjänster såsom databaser och e-medier och dessutom vara medskapande genom att lämna recensioner och kommentarer. Ytterligare en e-tjänst som det digitala biblioteket erbjuder är ett aktuellt och brett filmutbud via en särskild streamingtjänst.

Biblioteket har en både förmedlande och teknisk roll och verkar för att minska de digitala klyftorna i samhället genom att handleda i de frågor som dagligen uppstår. Därför ska tjänster och tekniska lösningar som kan förväntas av en samtida biblioteksverksamhet erbjudas. Det digitala utbudet stärks ytterligare genom en attraktiv och aktiv hemsida, fortbildning av personalen och utökad teknisk utrustning på biblioteken.

Rörliga biblioteket

I den rörliga verksamheten arbetar biblioteket med sitt demokratiska uppdrag på nya sätt. Det kan vara programverksamhet utanför bibliotekets lokaler, externa samarbeten eller något oväntat och situationsanpassat ute i lokalsamhället. Genom det rörliga agerandet kommer biblioteket närmare lokalsamhället, skapar nyfikenhet och nya engagemang och blir en plattform för fler upplevelser, röster, möten och berättelser.

Den rörliga verksamheten bidrar till att sänka trösklar. Genom användarinvolvering, omvärldskunskap och ett utvidgat samarbete med lokalsamhället får biblioteksverksamheten ett bredare innehåll och blir därmed en angelägenhet för fler.

Invånarna är viktiga medproducenter i biblioteksverksamheten och ett utifrån- och in perspektiv ska fortsätta att genomsyra bibliotekets alla delar och bidra till en angelägen verksamhet baserad på kvalitet, tillgänglighet och tillhörighet.

Skolbibliotek

I Svedala kommun ska barn och unga erbjudas likvärdiga förutsättningar och skolans vision är att "Alla ska ges möjlighet att lyckas". Där utgör starka skolbibliotek en nyckelfråga men tillgången till skolbiblioteksservice varierar mellan skolorna.

Skolbiblioteken har ett pedagogiskt uppdrag att öka elevernas måluppfyllelse och dess roll regleras i skollagen. Skolbiblioteket är mycket mer än det fysiska rummet och det krävs kunskaper om hur skolbiblioteksfunktionen kan integreras med den pedagogiska

verksamheten för att den ska ge full effekt hos elever och personal.

Folkbiblioteket och skolbiblioteket ska samverka och vara delar i en gemensam helhet där det livslånga lärandet står i fokus. För att göra detta krävs samordning för ökad kompetens, verksamhetsutveckling och samsyn.

Fokusområden under planperioden

- Digital kompetens och delaktighet
- Stärkta skolbibliotek
- Rörliga biblioteket utvecklas
- Programverksamheten når fler med extern samverkan och medskapande

Uppföljning

Bibliotekets verksamhet utvärderas och följs upp i ett systematiskt kvalitetsarbete.